

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1618. usque ad annum 1620

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118847

§. 28. Maria Medicea Vidua Franciæ Regina e Blesensi custodia
Engolismam profuga.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67326)

a morte Xaverii in Europa fuerint promulgatæ, oportuit, ut Societatis spiritum non ex Constitutionibus Ignatianis sed nonnisi traditionis ope tam plene hauserit, ut nihil agere Xaverius in India nisi ductu Ignatii, aut nihil facere Ignatius in Europa, nisi ex sensu Xaverii videretur. Ut ut autem sit, id tamen extra omne dubium positum est, quod Xaverius ob excellentia merita a Paulo V. Beatorum fastis fuerit adscriptus, concessa etiam facultate recitandi officium, Missamque de eo celebrandi.

§. XXVIII.

Maria Medicea Vidua Franciæ Regina e Blesensi custodia Engolismam profuga.

Fluxerant hujus anni auspicia in Gallis oppido jucunda ob solemnia nuptiarum, quas Victor Amadæus Pedemontanus Princeps Caroli Emanuelis Sabaudix Ducis Filius natu major cum Christina Regis Galli Sorore Parisiis die decima Februarii contraxerat; eodemque tempore Henrica Borbonia ejusdem Regis Soror, notha tamen, Carolo Ellebovio Lotharingix Principi nupserat: paucis vero post diebus conceptam inde lætitiâ subita Mariæ Mediceæ

Sæc. XVII.
A. C. 1619.

Gramond.
Hist. Gall.,
lib. 3.
Merc. Gal-
lob. t. 12. l. 4.
Daniel hist.
de France
tom. 10.
Serres
Franc. Hist.
pag. 942.

Sæc. XVII. diceæ Reginæ Matris fuga interturba-
 A. C. 1619. bat. Hæc Luynæi Regii clientis arti-
 bus & odio, ut ipse Regi ac Regno
 liberius dominaretur, Blesas in custo-
 diam abducebatur: Erat ipsa jam bien-
 nio ibidem detenta, ac nisi Filii sui Re-
 gis assensu, nunquam se Blesis exce-
 suram pollicebatur, tandem vero soli-
 tudinis pertæsa libertatem pretio nullo
 pensandam recuperare satagebat, sæ-
 pius palam declarans, quod suos libe-
 ros rursus videndi facultas eidem de-
 negari haud posset; ne vero ejus con-
 silia everterentur, id quod anxie per-
 optabat, caute dissimulandum censuit,
 ac Luynæo jurato ejus hosti sæpe lite-
 ras benevolentia plenas transmisit;
 quo dictante Rex quoque datis ad Ma-
 trem suam literis spondebat, quod eam
 brevi visum ire vellet, interim vero ei
 integrum esset, quocumque demum lu-
 beret deambulare, aut proficisci. Hæc
 ipsa Regis sponsio Luynæo liberandæ
 Reginæ formidinem, suspicionemque
 ingesserat, cumque alienæ dominatio-
 nis impatiens, suæ vero admodum te-
 nax esset, Reginæ animum, ejusque
 consilia, si quæ pro ejus libertate cu-
 derentur, expiscari, summe intentus
 erat: opportune etiam Bornonvillæi
 custodiæ Præfecti prodicione in Luynæi
 manus Barbini literæ inciderant, ex
 qui-

quibus Reginam nil avidius præter libertatem desiderare agnoscebat: non multo post Luynæus, ut fors arcaniora detegeret consilia, Patrem Joannem Arnulphum Jesuitam, qui Regi a concionibus erat, ad Reginam ablegabat, ut eidem spem libertatis faceret, dummodo Luynæi ope & patrocínio uti vellet; hanc in rem igitur Jesuita Luynæum coram Regina commendabat, exponens, quod huic Viro optima esset indoles, ipseque arte Regi ejus Filio devinctus, satque potens foret, ut Regem, qui aliunde Matris suæ desiderio arderet, ad ejus liberationem, quamprimum occasio daretur, inclinare valeret. Stomachabatur equidem Regina tam abjectam, suaque Majestate tantopere indignam hujus Jesuitæ declarationem, caute tamen iram dissimulare, altaque velut oblivione injuriam premens, Blesas gratam sibi mansionem fore respondit, qua arte Patri Arnulpho & Modenæo Luynæi amicis, quos sæpius ad se exploratum missos noverat, egregie illudit: Interim vero spem suam in Espernonii Ducis, qui Luynæi ambitionem sibi exosam habebat, fidelitate reponens, eundem clam per literas sollicitavit, ut afflictam juvare, atque Engolismam abducere haud moraretur: Hic ne videretur

Sæc. XVII.
A. C. 1619.

Sæc. XVII. retur ultro se obtulisse, principio cun-
A. C. 1619. stabundus hæsit; tandem vero omni-
 bus ad fugam instructis Ludovicum Va-
 letam filium suum Tolosatem tunc Ar-
 chiepiscopum in ulteriore Ligeris ripa
 cum curru subsistere jubet, ipse vero
 Metis, ubi tum agebat, invito licet
 Rege clanculum, raptimque digreditur,
 Celticamque Campaniam prætervoli-
 tans, centum illic cataphractos affu-
 mit, quibuscum Engolismam, inde
 vero noctu ad Blesarum arcem, a castri
 custodibus minime observatus die de-
 cima Februarii advenit: mox adven-
 tus sui signum Reginæ haud incogni-
 tum datur, hæc ergo unacum Bre-
 mo Comite stabuli Regii Præfecto, &
 duabus honorariis Virginibus Italis,
 quarum uni Salvagiæ nomen, alteri
 Catharinæ erat, per arctum ostiolum
 summo noctis ac suo silentio in hortum
 proximumque ambulacrum fossam ver-
 sus penetrat, prospero adhucdum au-
 dacis conatus successu; superandusta-
 men erat murus cubitis decem altus,
 quo tamen haud absterrita Regina li-
 neo panno prælongo ad fenestræ co-
 lumnæ stricte religato velut fune len-
 te in ambulacri fundum delabitur: ce-
 teri vero per scalas funibus contextas
 pariter descendunt: restabat tamen ad-
 huc præalta petricosi soli declivitas, ad
 fossam

fossam arci subjectam pertingens; hanc quoque Regina saltu prorsus animoso superat, illicque a quodam ad hoc jam instructo incolumis quidem, lacerata tamen veste ac pelle excipitur, moxque ab accurrentibus decem equitibus Espernonianis in equum levata, Ligerim trajicit, ubi a Valeta Archiepiscopo apparatu, quo decuit, excepta Engolismam contendit. Ubi vero Locias venerat, ad Regem Filium suum has dedit literas, quibus fugæ suæ causas exposuit: „Satis diu, inquiebat „ipsa, dignitate & libertate mea privata, omnibusque vitæ periculis exposita præsentia filii mei carui, „omnia tamen, quæ sub ejus nomine facta fuerant hæctenus, tolerare patienter, & connivere ad ea potuissem, dummodo consilio aliquo sive bono sive malo juvari ipsum scivissem. Jam „vero non sine dolore cognovi, res ejus in summo, ni remedium ipsis mature adhibeam, versari periculo. E „quidem decreveram in tutum aliquem concedere locum, eo fine, ut quod „facere propter præsentiam potentiorum, qui studiose te omnia celant, „non licet, de omnibus te erudire commodius possim. Id autem facere „constitui præcipuorum Regni consiliariorum, & externorum etiam hortatu, „qui

Sæc. XVII.
A. C. 1619.

Sæc. XVII. „qui maximo conatu & vel millies pro-
 A. C. 1619. „testando id expetierunt hactenus. Pe-
 „riculum quidem maximum extimul,
 „& propterea cum cognato meo Esper-
 „nonio egi, ut Engolismam subire, &
 „rerum omnium eventum, quin & fidem
 „ejus defuncto quondam Regi non se-
 „mel declaratam experiri mihi liceret;
 „talem enim experta hactenus fui, ut
 „fidei, prudentiæ, experienciæque e-
 „jus me meaque & Regis filii mei (si
 „quidem ab eo separata esse cogar) om-
 „nia permittere merito debeam & pos-
 „sim. Moneo itaque te, ut pro peri-
 „culo omni cavendo diligentem mei ra-
 „tionem habeas, nec dubito, quin pro-
 „positum istud meum gratum habitu-
 „rus sit, & ita accepturus, ut cogites
 „ex pio, & materno affectu omnia ad
 „promovendam salutem tuam me fa-
 „cere; prompta enim parataque sum,
 „(quod sine invidia, & arrogantia di-
 „ctum velim) ad quamcunque requi-
 „sitionem tibi præsentem me sistere, ut
 „& Regnum florere videam, & pro ea
 „habear, cui nihil in votis unquam
 „magis fuerit, quam omnia Filio meo
 „Regi benevolentiae officia præstare.
 „Vitæ equidem meæ & immunitatis ju-
 „risque omnis, quo fruor, jacturam fa-
 „cere mallet, quam permittere, ut
 „nullum Filio meo Regi, quo maxime
 „id

„id necessarium ipsi sit tempore, con- Sæc. XVII.
 „silium afferatur. Properandum est uti- A. C. 1619.
 „que, & nihil procrastinandum, adsunt
 „enim adhuc salutis media, quæ aperire
 „tibi quamprimum cupio, hac addita
 „protestatione, nihil tibi ad negotia
 „quævis expedienda magis necessarium
 „fore. Nam ut semper antehac feci,
 „sic posthac etiam perpetuo, laboris &
 „periculi nihil subterfugere volo, dum-
 „modo Majestatem & gloriam Regis fi-
 „lii mei promotam modis omnibus vi-
 „deam, & voluptatem lætitiâque per-
 „cipere inde possim maximam, si gra-
 „tia valere apud omnes Regem Filium
 „meum in eo maxime loco videam, ubi
 „vitam meam finiam; id modis omni-
 „bus exopto.,

§. XXIX.

*Ludovici Regis responsum ad Matris
sue literas.*

Inopina hujus fugæ fama Regem Lu- Gramond
 dovicum turbabat, nec animi con- l. c. Lun-
 ceptum inde morsum satis mitigarat nu- dorp. c. 5.
 pera Matris ad se data epistola, quam-
 vis Rex Espernonio Duci, quem præ-
 cipuum hujus facti auctorem reputabat,
 gravius irasceretur, nec ejus literas
 purgandi sui causâ ad Regem datas
 responso dignaretur, hoc contemptu

H h 2

de-